

МѢСЕЧНО ИЛЛЮСТРОВАННО РЕЛИГИОЗНО СЪОБЩЕНИЕ.

Год. VII.

Януарий, 1898.

Брой 1.

Працаме първия брой отъ „Хр. Свѣтъ“ на всичкитъ си стари абонати. Втория брой ще пратимъ само на онѣзи които сж прѣдплатили абонамента си до 1-й Февруарий.

„Хр. Свѣтъ“ ще излиза и ще се разпраца рѣдовно въ началото на всякой мѣсяць. Който не получи броя си до 10-й на мѣсяца, може да го дири въ пощ. станция и сж ще вървѣменно да извѣсти на редакцията.

Отъ Редакцията.

БОГЪ ПРѣДИРЯ МИНАЛОТО.

Каквото е станало вече сжествува Еккл. 3: 15.

Съ истичанието на послѣдния день на Христовъ, ний влѣзохме въ нова година. На цѣла 1897 год. си замина безвъзвратно. Варя или злѣ — само Богъ знае — ний я си сжрахме. Скрѣбъ или радостъ, загуба или рѣхъ — тя отнесе всичко съ себе си. Ний то вършихме съ нея работата. Тя, обаче, не свърши съ насъ работата си. На всякоя дна отъ нейнитѣ триста и шестдесѣтъ и леть страници — дни си записа по една наша мисль, по една наша дума, по едно наше дѣло, и когато удари послѣдния ѣ часъ, Богъ самъ запечати книгата ѣ. Съ бързина-та на врѣмето, тя отнесе тази книга въ вѣчността за да я отвори въ онзи страшенъ день когато всякой ще дава отчетъ за дѣла-

та си извършени въ нейнитѣ триста и шестдесѣтъ и петъ дни.

Миналата година нѣма вече никога да ся повърне, и ний трѣбва да ся радваме за това. Прѣзъ нея ний прѣминахме прѣзъ нѣкои огненни искушения, прѣтърпѣхме загуби въ търговията си, страдахме отъ лишения, грѣшихме противъ Бога, чловѣка, страдахме отъ болѣсти, и немилостивата смъртъ покусихме мнозина отъ любезнитѣ ни — всички тѣзи миналата година завлѣче съ себе си. Това не значи че подобни нѣща нѣма да ни ся случать прѣзъ наступающата 1898 година, нѣ ний сме увѣрени че тѣ не ще бѣдѣтъ сжщитѣ миналогодинни, можемъ да си надѣемъ че ще бѣдѣтъ въ по-малкъ размѣръ, па най послѣ нѣма зацо да си боимъ отъ нѣща които не сж станали, и които може и да не станѣтъ. Отъ тази точка зрѣния, невъзвратимостъта на миналото трѣбва да ни утѣшава. Нѣ има причини и да ся боимъ отъ невъзвратимостъта на миналото. То вече не е наше. Прѣзъ него, ний имаме много случаи да утѣшимъ скрѣбниия, да подигнемъ падналиия, да насърдимъ отчаенния, да посвѣтуваме заблудения, да помогнемъ на нуждающия ся; ний имаме много случаи да направимъ справка съ онѣзи които сме онеправдали, да ся простимъ съ онѣзи които сме докачили и оскърбили; ний имаме 365 дни, всякой отъ по 24 часове, прѣзъ които можѣхме да ся покаемъ отъ грѣховетѣ си и

да се обърнемъ къмъ Господа; нъ ний не сторихме нищо подобно, годината се сключи и отнесе съ себе си единъ лошъ рапортъ който ще свидѣтельствува за нашето вѣчно осуждение. Ако помислимъ сериозно за живота си прѣзъ миналата година и видимъ колко неблагоприятно сме постѣпили като не сме се ползували отъ благоврѣмията си, ний ще видимъ че има доволно причини да се боимъ отъ невъзвратимостта на миналото и съ горѣстъ на душата си ще извикаме, „О да можѣше да се повърне истеклата година та да развалимъ всичко лошо което сме извършили прѣзъ нея!“

Читателю, ти си вече встѣпилъ въ новата година. Задъ тебе стои старата 1897 година. Ти знаешъ по добръ отъ кой да е другъ чловѣкъ какъвъ е билъ животътъ ти прѣзъ нея; та знаешъ кога, гдѣ, и какъ ти ся подплъзна, падна и съгрѣши; и ти можешъ, ако искашъ, да ся научишъ единъ много добръ урокъ отъ нея и да не повторишъ грѣховетъ които си вършилъ прѣзъ нея.

Прѣдъ тебе стои новата 1898 година. Тя е пълна съ неизвѣстность; нъ помни че има Единъ прѣдъ когото всичко е открито, и който може да обърне всичко за твое добро, ако ти ся прѣдадешъ безусловно въ неговата рѣка. Рѣши, още въ началото на новата година, че прѣзъ нея ти ще живѣешъ почистъ, по праведенъ, по святъ животъ отъ лани. Това ако сторишъ, когато удари послѣдния часъ на настоящата година, ти нѣма да ся боишъ отъ миналото нито да го оплаквашъ, нъ ще имашъ най-сладки въспоминания за него.

НАПОЛЕОНЪ.

Прѣвеждаме слѣдующитѣ писма отъ единъ чюдестрапенъ вѣстникъ, защото тѣ много ясно описватъ характера на Наполеона. Като ги четешъ чловѣкъ, той е въ недоумѣние какъвъ първо да нарѣче Наполеона — патриотъ ли, чюдотворецъ ли, или святии.

Наполеонъ върху Театрътъ.

За Г-на Ремюсашъ, Префектъ на Палата.

Парижъ Февр. 13, 1810.

Тѣй като операта «смъртта на Авеля» е била прогответе за театръ, азъ си съгласявамъ тя да ся прѣдставлява. За въ бѣдѣще азъ желая никога опера да не ся прѣдставлява безъ моя заповѣдь. Ако старото управление е оставило на новото място писмено удобѣние, то е още въ спла;

друго, то не е. Старото управление имаше обичай да прѣдставлява на мое удобѣние не само приемането, нъ и изборътъ на разнитѣ пьесы. Въ общо азъ не удобѣвамъ да ся прѣдставляватъ нѣща земани отъ Свящ. Писание; такъви прѣдмети трѣбва да ся оставятъ на църквата. Съдържательтъ на театритѣ трѣбва изведнѣжъ да яви това на авторитѣ, щото тѣ да могътъ да избиратъ други прѣдмети. Балетътъ „Vertumnus et Pomona“ е една студена аллегория, безъ вкусъ. Балетътъ «Открадването на Сабинкитѣ» е исторически; той е по добръ. Трѣбва да има само исторически и митологически балети; никога аллегорически. Азъ желая четири нови балети тази година. Ако Г-нъ Гарделъ не е въ състояние да ги приготви, намѣри други лица. Освѣтъ «Смъртта на Авеля», азъ ще обичамъ другъ исторически балетъ, по истиненъ фактически отъ колкото «Открадването на Сабинкитѣ»:

Наполеонъ върху Вѣстникитѣ.

До Г-на Фушъ. Дубъ на Отранто.

Парижъ, Февр. 18, 1810.

Азъ съмъ съвсѣмъ недоволенъ отъ духътъ на вѣстникитѣ. Кой е далъ власть на Французската «Газетта» да казва че Г-нъ Леонъ де Бловамъ, де Ноелъ и де Мортемаръ, шѣли да отиватъ въ Германия, натоварени съ една Миссия? Що значи това? Азъ го спомѣнувамъ защото за нѣколко врѣме азъ съмъ забѣлѣжилъ че вѣстникитѣ ся бъркатъ въ нѣща които не сѣ тяхна работа, и че тѣ сѣ пълни съ невѣростни новини.

Какво ли би казалъ той за днешнитѣ вѣстници ако бѣше живъ?

Наполеонъ върху Роднитѣ си.

На 1-й Апр. 1810, Наполеонъ ся оженилъ за Мария Луиза, отъ Австрия. Два дни по послѣ той писалъ едно писмо, много цѣнно по отношение на неговия характеръ и Римско-Католическата Църква въ онова врѣме:

До принцъ Евгелъ Наполеонъ, Подкралъ на Италия.

Парижъ, Апр. 3, 1810.

Азъ ся научавамъ че Кардиналъ Оппицони неприятели е на моето вѣщание. Той бѣше дѣлѣнъ въ т качество на кардиналъ, сенаторъ и владика на главнитѣ мои градове да бѣде тамъ. Ти ще му вѣстие и ще му заповѣдашъ да подаде оставка и вечеръ отъ архиепископството на Болоня.

Ти ще го запознаешъ съ всичкото ми негодувангетовото безчестно поведение — той, върху когото азъ изспилъ толкова благодѣяния, когото азъ направихъ дналъ, архиепископъ, и сенаторъ, когото азъ съмъ зацавалъ, и чинто срамотни понасявания и развратъ азъ покрѣхъ, като ся намѣсихъ съ властита си и спрѣхъ еждебното слѣдствие противъ него въ Болоня.

Ти ще пратишъ неговата оставка съ тазивечерния курьеръ, и распорѣди ся изведнѣжъ да ся назначатъ приличнитѣ замѣстници.

Ти трѣбва да го направиш, да почувствува че не трѣбва да има двоумѣние, и че той не може да бѣде архиепископъ слѣдъ неговата небрѣжливостъ къмъ мене

До Луизъ Наполеонъ, Царъ на Холандия:

Амст., Май 23, 1810.

Въ сѣщата минута когато ти ми отпращашъ най жаркитѣ протестиращия, азъ си научавамъ че слугитѣ на мойтъ посланикъ сѣ били злѣ малтретираны. Азъ желая да ми ся прѣдадѣтъ виноватитѣ лица та да имъ наложа едно наказаніе което ще служи за примѣръ на други. Г-нъ Серюрие ми е увѣдомилъ по кой начинъ ти си отнасяше на дипломатическата ауденция. Слѣдствието е че азъ вече не щѣ да имамъ посланикъ отъ Холандия. Адмиралъ Верхуелъ, който е въ Парижъ, е поканилъ да остави градътъ въ двадесѣтъ и четире часове. Азъ не искамъ вече думи и протестации; врѣме е азъ да узная дали ти искашъ да докарашъ нещастіе на Холандия, и чрѣзъ твоего безуміе да причинишъ съсипването на тази земя. Азъ не искамъ да исклучишъ Френцитѣ които сѣ въ ваша служба. Азъ не щѣ вече да имамъ посланикъ въ Холандия. Секретаря на легацията, който основа тамъ като charge el affairs ще ти съобщи мойтъ намѣрени. Азъ не ще вече да излагамъ единъ посланикъ на такъвъ докачени; отъ сега нататкъ азъ ще имамъ само единъ sharge d' affairs. За тебе е твърдъ естествено да слѣдувашъ съвѣтитѣ на Русекия посланикъ чийто господаръ ти постави на прѣстола. Не ми писвай вече съ твоитѣ обикновени фрази; ти си ги повтарялъ за цѣли три години, и всякой пѣтъ ся доказва тѣхната неискренность.

P. S. Този е послѣдния пѣтъ въ животътъ ми дѣто азъ ще ти пиша.

Луизъ Бонапартъ, Холандския царъ, бѣше Наполеоновъ братъ, Наполеонъ значеше каквото каза. Прѣзъ сѣщата онази година, Холандия ся инкорпорира въ Франция, и така остана до Виенския Конгресъ който още единъжъ възстанови Холандското царство съ фамилията на Оранджъ — Нассау — и съедини бившата Испанска Нидерландия съ него.

Наполеонъ увольнява свойтъ полицейски министеръ.

Г-на Фушъ, Дукъ на Отранто.

Санъ Клодъ, Юл. 1 — 1810.

Днесъ Дукъ Отрантски, твоята служба не ми е приятъ. Добръ е прочее за тебе да оставишъ въ двадесѣтъ ре часа твоята сенаторска околия. Туй писмо ся пише друга цѣль, нѣ да ти ся извѣсти за това и азъ ся Богъ да ти пазн въ Неговата грижа.

Наполеоновото Краино прѣзрѣние къмъ Папата.

До принцъ Боргесъ, Генералъ — Губернаторъ на Трансъ — Алпийскитѣ Департаменти:

Тѣй като папата не ся обхожда добръ въ еалсна, азъ искамъ да издадеши заповѣдъ щото каласкитѣ които бѣхъ оставилъ на негово расположение да ся пратятъ назадъ въ Туринъ, и че за напрѣдъ неговитѣ кѣщии разноски не трѣбва да бѣждѣтъ повече отъ 12,000 до 15,000 франка годиш-

но. Да земеши мѣрки щото никакъвъ курьеръ да не ся приема въ Савона, што да ся непраца отъ тамъ. Папата да пѣма никаква тайна корреспонденция, и да има съобщение само съ префекта.

Прати ми единъ списъкъ на лицата които ся въртятъ около папата. Ако е възможно да ся отстранятъ отъ него вѣкон отъ тѣхъ, особено онѣзи които му върпятъ писменната работа, ефекта ще е много добръ. Венчко което той върши е пѣлно съ отрова; добръ ще бѣде прочее той да ся принуди самъ да си върши писменната работа, и да ся отстранятъ отъ него които му помагатъ. Въ всякой случай, азъ ти моля да прѣпорѣчашъ на Губернатора строго да варди щото никой да не носи писма, и внимателно да наблюдава всички. Добръ ще бѣде ако директора на полицията има пѣкой агентъ въ кѣщата на Папата за да изямѣри прѣзъ кой таенъ каналъ прѣминуваатъ писмата, и да го увѣдомява що ся върши въ кѣщата.

Ти ще видишъ какво азъ съмъ сторилъ за Асти. Прати дума на Папата че е криво за него да възбужда недоволенство и безрѣднѣ въ Християнския свѣтъ, и че той е погрѣшенъ ако той мисли че ще може да мя уплаши чрѣзъ такъви лудости.

Наполеоновото мѣние за Мадамъ де Стаелъ.

До Генералъ Кларкъ, Дукъ Фелтерски, Министеръ на Войната:

Парижъ, Февр. 21, 1811.

Нужно е да дадете наставления на Женевския префектъ да пѣма свѣдѣние съ Мадамъ де Стаелъ, да държи тази интригантка въ приличната граница, и да ся старае да направи градътъ Женева съвършенно Френски.

Наполеонъ въ едно набожно расположение.

До Мария Луиза, царица и Регентка.

Колдицъ, Май 6, 1813.

Нашини приложеното писмо до Министера на Вѣроисповѣданнето: «До Министера на Вѣроисповѣданнето» »Израчамъ ти единъ циркуляръ който искамъ да расиратишъ до владѣнитѣ. Бѣди добръ да имъ го прѣиратишъ изведижъ.

Циркуляръ до владѣнитѣ въ Франция:

«Побѣдата спечалена отъ императорътъ и царъ, нашия прѣлюбезенъ защитникъ и владѣтель, на бойното поле при Лутицель, може да ся счита само като единъ особенъ знакъ на божественно покровителство. Ний желаемъ щомъ получишъ туй да земеши мѣрки да ся отелужи единъ молебень и да ся благодари на Богътъ на Армиитѣ, и че ний трѣбва да възнесете такъви молитви каквито ний считате за прилични да свалятъ божественна защита върху нашето орѣжие, а особено за упазването на священната особа на императора, когото Богъ да пазн отъ всякоя опасностъ! Неговото упазвание е толкова нужно за щастіето на Европа, колкото и за онова на империята и на религията, която той е въздигвалъ, и която той е назначенъ да усми. Той е най искренния и най добрия и защитникъ.

*Наполеонъ за миръ. До Принцъ Камбасеръ. Архив
Канцеларъ на Империята.*

Дрезденъ, Юн. 18, 1813.

Министерътъ на полицията въ своитѣ бѣлѣжки (отъ които азъ съмъ доста добръ доволенъ, по причина на многото подробности които тѣ съдържатъ и явнитѣ доказателства на неговото усърдие което азъ намирамъ въ тѣхъ) ся вижда да ся старае да ме направи миролюбивъ. Това не може да има слѣдствие, и ми напаява, тъй като то ся вижда да прѣдполага че азъ не съмъ миролюбивъ. Азъ искамъ миръ, нъ не единъ миръ който, три мѣсяци по-послѣ, пакъ ще ми постави въ орѣжие, и който ще бѣде безчестенъ. Азъ зная по добръ отъ него какво е положението на моитѣ финанции и на империята; той не може, слѣдователно, нищо да ми каже върху това. Нека разбере неприличieto на неговия тонъ. Азъ не съмъ единъ разбойникъ. Азъ не търгувамъ съ войната, и никой не може да бѣде по миролюбивъ отъ мене; нъ само тържествеността на мирътъ, желанието той да бѣде траенъ, и обстоятелствата въ които ся намира империята ми ще рѣшатъ моитѣ размисли върху туй нѣщо.

РИМСКИЯ КОЛИЗЕЙ.

„До богато стои колизея, ще стои и Римъ;
Когато падне колизея, ще падне и Римъ;
И когато падне Римъ, ще падне свѣтътъ.“

Буритѣ и разорението на 1800 години съ извършили всичко каквото можѣха да съенпятъ славното му величие, и макаръ че е бивалъ растърсванъ отъ землетръсения, испитванъ чрѣзъ огнь, ограбванъ отъ побѣдители, Колизея още стои и е най-величествената развалина въ свѣта. Еврейски по права, защото 30,000 Еврейски плѣбници работиха осмь години до свършването му; ориенталски по своята величина; Гръцки по своя образецъ на архитектура, Римски по своето происхождение, тъй като и Титъ и Веспасианъ ся воспользуваха въ неговото граждане отъ опитността си въ тѣхнитѣ пжтешествия на Истокъ; и Християнски по причина на мъченическата кръвъ която го освяти.

Твърдѣ разнообразна е била историята му. По едно врѣме амфитеатръ, послѣ мѣнастиръ, крѣпостъ, арена за борба на бикове, една карьера снабдяюща камъни за нѣкои отъ най хубавитѣ палати въ Римъ, единъ олтаръ, и една църква въ която ся събираха поклонници отъ цѣлия свѣтъ.

Изисква ся доста въображение по нѣко-

га за да можемъ да си прѣдставимъ една велика развалина изъ цѣло облѣчена въ миналата ѝ слава, нъ когато посѣтимъ Колизея само една мисль покрива миналитѣ вѣкове; той е една развалина която не изисква голѣмо въображение за да увеличи голѣмината му или да направи по интересна историята му. Не е прѣувеличение да ся каже че тѣзи които желаятъ могатъ да си прѣдставятъ Колизея такъвъ какъвто е билъ нѣкога. Като ся покачи человекъ тамъ гдѣто единъжъ бѣха столоветѣ и погледне на доло въ арената, здаването му ся вижда като че е пакъ пълно съ хора. Императорътъ и свитата му, весталнитѣ дѣвици, сенаторитѣ, и слушателитѣ отъ 100,000 души, като че сѣ около насъ. Въ арената е умирающия, гладиаторъ или единъ раненъ лъвъ. Надъ насъ е едно голѣмо платно което неколко хиляди моряци распъватъ за да държи сѣнка, или да пази отъ дъждъ цѣлото събрание. Водоскоци и благоухания прѣчиствуватъ въздуха. Чуватъ ся ржкоплескания по причина на побѣдата на нѣкой любимецъ, и народътъ вика да ся изведатъ гладиаторитѣ. Такъва бѣше тѣхната любовъ за зрѣлища на кръвопролития щото прѣсмѣта ся че 90,000 гладиатори умрѣха въ неговата арена. За дванадесетъ дни Троянъ искара 10,000 гладиатори да ся биятъ.

Въ Колизея, Християнина вижда нѣщо повече отъ величието на неговитѣ развалини или хубостта на неговата архитектура. За него той е единъ паметникъ за въстържествуване на неговата вѣра. Той бѣше бойното поле на което Християнството ся бори за обръщанието на язическия свѣтъ и въ мълчеливо краснорѣчие той прѣдставя въстържествуването на Хрис кръсть.

Колизея ни учи какъ Християнитѣ раха. Въ онѣзи врѣмена да бѣше нѣкой стиянинъ ся считаше най голѣмо прѣление срѣщу държавата. Единъ убиецъ ли единъ разбойникъ често ся отървав съ едно леко наказание, нъ за Християна ся задържаше най ужасното истезание. Кжцитѣ на Християнитѣ биваха събаряни, тѣхнитѣ жени влачани за коситѣ изъ улицитѣ, и единчкото мѣсто което тѣ можеха да нарѣкътъ свой домъ бѣше нечистата тъмница, или пещерята въ пустинята, или самотията на гората.

Желали бихме да можѣше Колизея да пи-
каже за храбритѣ дѣла на себе-пожъртвува-
ние и търпение на раннитѣ Християни, на
които той бѣше свидѣтель.

Чюдесенъ е контраста мѣжду свирепитѣ
гладиятори билющи ся за животътъ си, или
жалнитѣ поглѣди и треперящитѣ удове на
бѣднитѣ нещастници, които съвсемъ обесо-
режени, бѣха изложени на дивитѣ звѣрове,
и Християнитѣ които съ весели лица и безъ
страхъ, погледитѣ имъ обърпати къмъ небо-
то, устнитѣ имъ движащи ся въ молитва,
посрѣщаха смъртта. Тѣ не чуваха виковетѣ
на зритѣлитѣ, „хвърлѣте Християнитѣ на ди-
витѣ звѣрове!“ нито страшния ревъ на глад-
ния лъвъ, защото тѣ живѣяха въ другъ
свѣтъ. Много славни примѣри на геройско
страдание за истината ся показаха тука на
свѣта. Мѣжду тѣзи които прѣтърпѣха мъче-
смъртъ въ Колизея бѣше Игнатий, за кого-
то ся каза че е билъ ученикъ на Петра и
Иоана. Макаръ естествено Траянъ да не бѣ-
ше единъ лицемѣренъ гонителъ, пакъ за до-
угоди на жрецитѣ и народа, когато бѣше въ
Антиохъ, на походътъ срѣщу Дакійцитѣ,
той издаде една прокламация съ която за-
плашваше съ най голѣмо наказание всички
които не щѣха да прѣнасятъ жъртви на
боговетѣ. Игнатий, тогава епископъ въ Ан-
тиохъ за да спасе събратията си Християни,
своеволно ся прѣдаде въ рѣцѣтъ на Римляни-
тѣ, като ги помоли да излѣятъ всичката си
яростъ върху него. Стария епископъ билъ осъ-
денъ да бѣде отведенъ въ Римъ и публично у-
мъртвенъ въ арената на Колизея. Неговото
пѣтувание било повече като едно тържест-
во отъ колкото като отиване на смъртъ. На

къдѣ Християнитѣ ся събирали да го
тѣ и били въодушевени отъ неговия
ѣръ щото тѣ спечалили повече обра-
нци отъ колкото кога да е понапрѣдъ.
по малко пронизителенъ бѣше живота
ъртвта Хрисантій, синътъ на единъ
тъ Римски сенаторъ, който стана Хри-
ианинъ чрѣзъ прочитане на Новия За-
втъ. Всякакви усилия били употребени отъ
баща му и другаритѣ му да го повлияетъ да
да ся отрѣче отъ вѣрата си. Всичкитѣ имъ
усилия като ся указали недостатъчни, тѣ
пратили Хрисантія и жена му, Дария, въ
Колизея.

Историята расправя че мѣжду мъченици-
тѣ имало лица отъ всякое съсловие и отъ

всякой чинъ. Князове както и робъ, влади-
ци и войници, млади и стари, въ Колизея
спомогнаха за насажданieto на Християнство-
то въ Римъ.

Нито трѣбва да ся забравя Телемахъ,
последния мъченикъ на Колизея. Макаръ
че въ врѣмето на Константина правител-
ството не имъ даваше нито помощ нито за-
щита, игритѣ и ужастнитѣ зрѣлища ся про-
дължаваха надъ покрсвителството на бога-
титѣ сенатори и граждани.

Като чюлъ отъ пустинническия си домъ
за свирепитѣ игри въ Колизея, и че глади-
аторскитѣ битки още ся продължавали,
Телемахъ намислилъ да ги спрѣ макаръ че
изгуби и животътъ си. Като билъ само единъ
бѣденъ пустинникъ, той ся съмнѣвалъ да ли
ще може да извърши една работа която му
ся виждала като свръхестественна. Нѣ сто-
рило му ся като че единъ гласъ му казва,
„всичко можъ чрѣзъ Христа, който мя укрѣ-
пява.“ Като ся опростилъ съ своята келій-
ка, той тръгналъ за Римъ, гдѣто и пристиг-
налъ на Ян. 1, 404 год. Слѣдъ нѣколко дни
игритѣ почнали. Колизея билъ прѣпълненъ,
зритѣлитѣ съ нетърпение чакали появлението
на гладияторитѣ. Най-пслѣ тѣ ся появили,
саблитѣ имъ били дадени, и тогава ся поч-
нало растрѣвожванието; нѣ изведнѣжъ единъ
просто облѣченъ калугеръ скочилъ вътрѣ
въ арената. Той сграбчилъ гладияторитѣ,
и като ги раздѣлилъ, застанълъ мѣжду тѣхъ
съ издигната ржка къмъ небето.

Зрителитѣ полудели отъ гнѣвъ. Тѣ стро-
шили чиноветѣ и столоветѣ и съ тѣхъ уби-
ли челоуѣкътъ който дръзналъ да попрѣчи
на тѣхнитѣ забавления. Тѣй умрѣлъ Теле-
махъ, нѣ съ умираието си той живѣе прѣзъ
всичкитѣ последуюци вѣкове, защото на
другия день императора забранилъ за всегда
игритѣ въ Колизея.

Ч. Р.

К Р И Т И К А.

Като пишемъ тѣзи рѣдове, прѣдъ насъ
стоятъ на масата нѣколко броя отъ в. „Свѣт-
никъ,“ и последнитѣ два броя 7 и 8 на
„Религиозни Разкази.“ Въ тѣзи двѣ списа-
ния, разни лица, едни отъ други по сертъ,
отправятъ огнени стрѣли противъ Протестан-
титѣ. Тѣ ся подиграватъ и нападатъ всичко
което не е Православно. Ний ся надѣемъ че

тѣ ще получатъ отъ по горнитѣ си едно *аверимъ*, за което и вѣроятно ся надпрѣдварятъ като показватъ ревността си за Православието, а дѣйствително никого буквално не изпълняватъ прѣдписанията му.

За допискитѣ отъ Мерицлери ще кажемъ че ако дописникътъ замѣсти думата „Протестантипъ“ съ думата „Православенъ“, той ще има едно истинско описание на себе си. Въ тѣхъ въобще има толкова смисълъ колкото има въ цитиранитѣ отъ него Латински думи „азъ казвамъ, ти казвашъ“ и пр. „Лафъ“ иска да каже човѣкътъ, какво да му правимъ.

Колкото за дописката отъ Хасково (Брой 43 „Свѣтъникъ“) — и намъ е твърдѣ чудно какъ почитаемата ред. на „Свѣтъникъ“ е позволила да ся помѣстятъ въ стълповетѣ на вѣстникътъ и такъви груби думи — ний желаемъ да кажемъ на автора и да остави на страна самохвалството и да ни покаже дѣла. Самохвалството е много лѣсно и много евтино, и може сладко да звучи отъ устата и на най недостойния човѣкъ. Пита дописникътъ, „Нашата истинска Православна религия не забранява ли най строго пиянството?“ Добрѣ, нъ какъ може той да примири това „най строго“ забранение съ ужасния фактъ че почти на всяка свадба, на всякое кръщение, на всякое погребение, Бахусъ прѣдсѣдателствува, и всякоя Недѣля и празникъ хиляди православни пълнятъ механитѣ, пиянствуватъ и най безнаказанно прѣстъпятъ строгото забранение на Православната Църква? Една ступена пара не струватъ и „най строгитѣ“ забранения ако тѣ не ся прилагатъ на дѣло. Като прѣсѣе човѣкъ тѣзи дописки той ги намира единъ кошъ плѣва съ едно двѣ житни зърна: и като ги вземе вкупомъ, намира че тѣ не струватъ нито „една лула тютюнъ.“ Слѣдователно ний не можемъ да ся занимаваме съ тѣхъ. Не си струва нито трудътъ, нито даже мастилото, да отговоря човѣкъ на такъви бръщолювания. Нъ ний желаемъ да кажемъ нѣщо върху бѣлѣжкитѣ на ред. на „Религиозни Разкази.“ Цѣльта на всяко религиозно списание трѣбва да е да защитава и съживлява религията, и хората очакватъ отъ такъво едно списание да имъ говори истината и да ги поучава на благочестието. Почне ли едно списание да говори неистинността, да ли да защити една идея

или да укори нѣкого който не ся съгласява съ него, то вече изопачава цѣльта на съществуването си, заблуждава читателитѣ си и ги отклонява отъ пътятъ на благочестието. То става морално виновно прѣдъ публиката.

Много неприятно ни стана кога прочетохме нѣкои квадратни неистенности въ Кн. 7. и 8 на „Религ. Разкази.“ Ако тѣ сѣ писани отъ невѣжество, ний съжаляваме читателитѣ на това списание, защото отъ него тѣ нѣма да придобиятъ много свѣтлина и просвѣщение; ако ли пъкъ тѣ ся писани съзнателно, това не прави честь на списанието защото то злоупотрѣблява съ довѣрието и невѣжеството на читателитѣ си. Ето една квадратна неистинностъ въ която нито редакторъ нито най простия му читателъ вѣрва: „Въ Америка цѣли протестантски общини пригрѣщатъ православието.“ Поканваме ред. на „Рел. Разкази“ да изброи по име тѣзи протестантски общини които ся пригрѣрнали „православието“; защото, ако това е станало, то е една радостна вѣсть и велико събитие, и цѣлия православенъ свѣтъ трѣбва да отпразднува такъво събитие съ пѣсни, паради и топовни гърмѣжи. Нъ фактътъ е че въ Америка има 3 (и по словомъ три) православни църкви: една въ Нью-Йоркъ, на источния край; една въ Чикаго, въ срѣдата; и една въ Санъ Франциско, на западния край. И отъ кого състоятъ тѣзи църкви? Отъ нѣколко емигранти Русси, Сърби и Гръци. Пишущия тѣзи рѣдове бѣше въ Чикаго прѣди четири години когато ся основана тамъ една православна църква — една малка тъмна станчка съ нѣколко икони и кандила. Членовѣтъ ъ: нѣколко бѣжацъ Русси, Сърби и Гръци. И това значало, рѣдъ „Рел. Разкази,“ цѣли протестантски общини които пригрѣрнали православ. Блаженни вѣрующитѣ. Америка не е, и кога не може да бѣде, почва за православието; защото тамъ Библията ся чете и болницитѣ, и въ домоветѣ, и всякой че вѣкъ е свободенъ да ся съобразява съ заповѣдта на Христа: „Испитувайте писанията.“ Православието може да вирѣе само въ България гдѣто Библията е исклучена и отъ войската и отъ болницитѣ и отъ затворитѣ и гдѣто ся вѣрва че никой нѣма право да испитва писанията освѣнъ духовенството. Странно нѣщо! Ако правосла-

внето е основано на Библията, то трѣбва даже съ сила да въведе тази книга и въ войската и въ затворитѣ и въ болницитѣ, и въ всякой православенъ домъ за да може всякоя душа да се поучава въ пътятъ Господень. Нѣ ще ни кажатъ че свѣщенника чете молитви и на войската и на затворниците и въ домоветѣ; ний казваме че това не е достатъчно; защото една молитва, прочетена на Славянски съ циклонска бързина, неразбираема отъ никой слушатель, а доста често и отъ самия свѣщенникъ, не може никого да назидаетъ въ пътятъ на спасението. Освѣтъ молитвитѣ на свѣщенникътъ всякой Християнинъ трѣбва самъ да се моли Богу и да чете неговото слово за да се научи каква е неговата воля. Прочее, голѣма е отговорността на всякой който и да е той, който не позволява на другитѣ да четатъ Словото Божие; защото той става причина за погубването на тѣхнитѣ души.

Да очаквашъ отъ едного да живѣе благочестивъ животъ, да знае Божиитѣ заповѣди и да ги изпълнява, а да не му позволявашъ да чете Словото Божие е толкова криво и несмислено колкото да искашъ единъ войникъ да отиде на война безъ пушка, единъ дюлгеринъ да гради къща безъ чукъ и тесла, или който и да е занаятчия да върши работата си безъ инструменти.

Прѣди нѣколко години Православна Русия испратила единъ отъ най-краснорѣчивитѣ и способнитѣ си свѣщенници въ Бруклинъ, Америка, за да обърне „заблуденитѣ“ протестанти въ истинската православна религия. Нѣ слѣдствието било че въ едно кратко врѣме той самъ напусналъ православнието и станалъ Превитериянски оповѣдникъ.

Голѣмо себезаблуждение и неистинност и въ слѣдующитѣ прѣдложения: „въ Германия, Швейцария и Италия протестантставатъ православни; когато католици, лени богослави признаватъ нашата православна църква като единствената Христова църква, когато сериозни (? р.) протестантски богослави (кои ли сѣ тѣ, аджаба? р.) вече мислятъ на едно обръщане въ православие —“

Желателно е „Рел. Разкази“ да се държи въ прѣдѣлитѣ на истинността, защото друго яче то изважда очи на мѣсто да поправа вѣжди.

Колкото за критиката на Варненския жителъ. Г-нъ Софийски, върху брошурката, „Къмъ безпристрастнитѣ и напредничави съотечественици“ има да кажемъ, „праздна Мара тъпанъ бие.“ Колкото музика има въ тъпанътъ, толкова здрава мисль има и въ неговата критика.

Тука му е мѣстото, мислимъ, да попитаме отъ гдѣ произлиза тази голѣма омраза противъ протестантитѣ. Ний сме увѣрени че истинно — образованитѣ и истинно — свободолюбивитѣ Българи, които жиятъ за себе си духовна свобода, сѣ готови да я даватъ и на другитѣ, и, слѣдователно, не мразятъ и не прѣзиратъ другитѣ каквито и да сѣ тѣ, които не вѣрватъ като тѣхъ. Нѣ фанатичитѣ и несмисленитѣ които иматъ съвсѣмъ криво понятие за думата „Религиозна свобода“ гонятъ и мразятъ всякого който не вѣрва и не се моли точно както тѣхъ. Тѣ сѣ готови да се подиграятъ и съ Бога ако за него говорятъ тѣзи които не сѣ съгласяватъ съ тѣхъ. Тѣ казватъ на бѣлото черно, ако бѣлото имъ сѣ прѣдставлява отъ онѣзи които не сѣ отъ тѣхната секта. Тѣ сѣ готови да правятъ онова което тѣхната църква „най-строго“ забранява ако противъ него сѣ говори отъ онѣзи които не сѣ отъ тѣхното число. Когато протестантитѣ сѣ държѣли сказки противъ пиянството, което православната църква „най-строго“ забранява, много пѣти сме чували православни да казватъ, „елате бе да сѣ напиемъ на пукъ на протестантитѣ.“ Ами ако да нѣмаше потестанти, тѣ щѣха да сѣ напиватъ, вѣроятно, на „пукъ на православнието.“ Може би съ това сѣ изяснява пиянството което толкова изобилува въ Недѣлнитѣ и празничнитѣ дни. Вижда сѣ, прочее, че омразата противъ протестантитѣ произлиза отъ „пукъ“, пиятъ, фанатизмъ и, простота.

Чудно е наистина поведението на нѣкои отъ нашитѣ православни братия. Ако чуятъ нѣкой протестантски проповѣдникъ да говори противъ пиянството, разврата, лѣжката, кражбата и пр., тѣ ще му кажатъ: Стига, стига и ний знаемъ това, и го знаемъ по-добре отъ васъ.“ На такъви ще кажемъ че само знаяние не е достатъчно, ний искаме да видимъ дѣла. Па най послѣ прѣстъпление ли е за единъ не православенъ да осъжда пороцитѣ които православната църква осъжда?

Сега, православни и протестанти сж съгласни че за да бжде нѣкой истински Християнинъ той трѣбва да вѣрва въ Христа и да изпълнява Десятѣтъ Заповѣди. Като ся има това прѣдъ видъ, намъ ся струва че най разумното е да си подадѣтъ рѣка православни и протестанти и задружно да ся борятъ противъ невѣрието и прѣстѣпниците на 10 тѣ Заповѣди, които за жалость, отъ день на день ся умножаватъ въ отечеството ни. Каква полза отъ прѣзрѣнието и омразата? Положително никаква, когато врѣдата е твърдѣ голѣма, Божието име ся хули и невѣрникѣ ся радватъ. Ако двѣ Християнски секти не могатъ да живѣятъ въ миръ и любовь по мѣжду си, какъ ще могатъ тѣ да прѣпоръчатъ Христа на не Християнитѣ, Турци и Евреи? Ако поканимъ тѣзи иновѣрци да станѣтъ Християни, тѣ ще ни отрѣкътъ съ прѣзрѣние, като ни кажѣтъ, вашата вѣра не е по добра стъ нашата, нито вий сте по добри отъ насъ; защото и вий пиянствувате и вий развратствувате, и вий лѣжите като насъ.“

Братия Християни, да ли вий ся наричате православни или протестанти, врѣме е да ся събудимъ и свѣстимъ. Врѣме е да отхвърлимъ отъ себе си всякой грѣхъ и беззаконие, да възлюбимъ ближнитѣ си както себе си, и да живѣемъ такъвъ чистъ и святъ Християнски животъ щото чловѣцитѣ да видятъ нашитѣ добри дѣла и да прославятъ Отца нашего който е на небеса.

„ПРОКЛЯТИЯТА НА СВѢТА.“

Макаръ че за сега ужаснитѣ клания и обирн сж спрѣли въ Армения, умирающитѣ плачове на хиляди по хиляди мъжне, жени и дѣца изсѣчени отъ Турскитѣ фанатици защото останали вѣрни на Християнската вѣра, още звучатъ въ ушитѣ на цивилизования свѣтъ. Не може да ся допустне нито за минута че врѣменната тишина, която послѣдва бурята на страсть и клание, ще заблуди Европейскитѣ народи да повѣрватъ че Турското правителство ся е покаяло отъ свирепитѣ си дѣла. Ако Турция е спрѣла за сега свонѣтъ варварства, причината е че тѣй ѹ изнася на политиката, нъ кога да е ний можемъ да бждемъ изненадани съ нови клания. (Въ Македония сега има клание).

Историята убѣдително доказва истината

на изрѣчението че по сърдце Турчинътъ е варваринъ въ всички обстоятелства. Даже най гладката му дипломация е само едно тънко покривало което едвамъ скрива истината варварщина. Неговото вѣрую, неговото възпитание и всичкитѣ му прѣдания сж таквизъ щото тѣ уякчаватъ и развиватъ до най висока стѣпень скотската и фанатическа свирѣпость която намира пълното си изражение въ дѣла на грабежъ и кръвъ. Лукавъ, дързостенъ, невѣренъ, прѣдателски и немилостивъ както гробътъ, той нѣма въ сърдцето никаква искра отъ щедрость, никаква дия отъ съчювствие или благодь къмъ когото и да е който не е отъ неговото плѣме и вѣра. Такъвъ е билъ Мюсюманския характеръ отъ основанието на империята до сега и такъвъ ще си остане — една Проклятия за свѣта — догдѣто Християнскитѣ правителства ся съюзятъ и наложятъ таквизъ ограничения на Оттоманската сила които ще го направятъ сравнително слабъ да върши зло въ бждѣще.

Издаде ся е напослѣдъкъ една книга подѣ заглавие „Оттоманската Династия.“ Нейния авторъ прѣговаря историята на Оттоманската Империя отъ основанието ѹ отъ Султанъ Османъ I. Синътъ на Ертогрулъ, Османъ, стана независимъ царъ въ 1300 год. и умрѣ 70 годишна възраст, като остави двама синове, Аллауд-динъ и Орханъ. Послѣдния наслѣди прѣстолътъ. Въ врѣмето на Орхана ся организираха Еничеритѣ. Посвѣтътъ на Кара Халилъ Чендерели, султанътъ заповѣда да ся зематъ най красивитѣ и най здравитѣ Християнски дѣца, отъ седмъ годишна възраст на горѣ, и като ся потурчатъ да съставляватъ Еничарска войска. Султанъ, Муратъ II. унищожил чаритѣ.

Слѣдующия Султанъ, Мурадъ I., билъ битъ. Неговата кариера, подобно на шественицитѣ му, бѣше отбѣлѣженъ войни и велико безчеловѣчие. Ангора, ринъ, и Сърбия бѣха побѣдени и мирътъ Источна Европа доста смутенъ. Султанъ Баязидъ I., наслѣдникътъ му, продължилъ Оттоманскитѣ побѣди въ Европа. Въ битката при Никополисъ (1396) ужасни дѣла ся извършиха отъ Турцитѣ. Цариградъ биде обсаденъ, и Византийската империя ся унижи като биде принудена да плаща данѣкъ.

Оттоманцитѣ бѣха вече станали бичъ на

Европа. I., и Мурадъ II., Подъ Мохамеда войнитѣ, въстанията, и нашествията бѣха непрѣстанни. Всичкитѣ провинции на Мала Азия бѣха покорени отъ Турцитѣ и кръвта отъ клания тѣчеше изобилию. Мохамедъ II. извърши съвършенното подчинение на Цариградъ, и прѣдприе много войни на истокъ и на западъ. Баязидъ II. и Селимъ I. прѣзъ царуването си продължаваха да у-

танъ, било да убие петѣтъ си братия. Слѣдъ смъртта на Мурада, синъ му Мохамедъ III, убилъ двадесетѣтъ си братия за да нѣма никой противникъ за прѣстолѣтъ. Османъ II. билъ много рѣшителенъ чловѣкъ, нъ билъ скоро сваленъ отъ прѣстолѣтъ чрѣзъ влиянието на Еничеритѣ, и послѣ убитъ. Неговитѣ уши били отсѣчени и пратени като подарѣкъ на неговия наслѣдникъ който

Забѣлжителни Деспоти на Оттоманската Империя.

Османъ I., Основателъ на Империята.
Селимъ III.
Абдулъ Азизъ.
Мурадъ IV.

Орханъ.

Селимъ I.
Махмудъ II.

Османъ II.
Абдулъ Меджидъ.

отрѣбжаватъ саблята въ распространението на Оттоманското владичество и Мюсюлманската религия. Сюлейманъ I., нарѣченъ „Великолѣпний“ отбѣлѣжи царуването си съ кръвъ и клание. Въ военната флота на Селима II. имало 12.000 християнски роби вързани съ вериги за лопатитѣ. Първото дѣло на Мурадъ III., слѣдъ като станалъ Сул-

така ежщо билъ убитъ по послѣ.

Мурадъ IV. ся въцарилъ на дванадесетъ годишна възраст. Той билъ единъ отъ най свирепитѣ и безпринципни Султани, и най послѣ билъ убитъ отъ самитѣ му съвѣтници. Единжъ той влѣзалъ въ Св. София и убилъ самъ нѣколко Християни. Другъ пжъ, когато нѣколко Християнки пѣяли, и игра-

ели, той ся расърдилъ и заповѣдалъ та ги хвърлили всички въ морето. Той убилъ и тримата си братия.

Ибрахимъ I., Мурадовия наслѣдникъ, станалъ жертва на убиецътъ, който по онова врѣме билъ особено дѣятеленъ. Въ царуването на Мохамедъ IV., упостощенията надъ Християнитѣ станали нетърпими. Съ грамаднитѣ си армии, той хвърлилъ Европа въ ужасъ, и когато Виена била обсадена, голѣмо множество Християни били исклани въ околността.

Въ 1715, Турцитѣ избили хиляди Християни въ Полопонесъ и продали женитѣ и дѣцата въ робство. Въ 1869, подъ Султанъ Мустафа III., Турцитѣ извършили ужасни свирѣпости мѣжду Гръцитѣ въ Тессалия и Лариса. Священници и народъ били исклани като излазяли отъ църквитѣ. Въ 1787, едно общо клание ся прѣдприело за съвършенното истрѣбление на Гръцитѣ които, обаче, съ храбростта си го осуетили. Въ Епиръ, Сулиотитѣ, които ся били покорили на Турцитѣ си испатили по слѣдующия начинъ тамъ станала една отъ най ужаснитѣ и най сѣрдцераздирателнитѣ случки на онази епоха. Храната и амунисиитѣ като ся исчерпили, и женитѣ като видѣли че нѣма безопасностъ за тѣхъ, а най вече като знаели ужасната съдба която ще ги сполѣти ако паднатъ въ ржцѣтъ на Турцитѣ, хвърлили малкитѣ си дѣца въ скалистата пропасть, и като ся хвапали за ржцѣ, почнали да пѣятъ и играятъ като скачали една по една отъ стрѣмнитѣ скали въ ужасната бездна и намирали смъртъта при малкитѣ си дѣчница. Отъ 800 души, само 150 избѣгнали въ Парга, третето отдѣление, състояще отъ 1000 Сулиоти, ся скрило въ единъ мѣнастирь, гдѣто слѣдъ едно храбро съпротивление, всички били избити освѣнъ 45 души.

Султанъ Махмудъ II., „Побѣдителътъ“, продължавалъ войнитѣ срѣщу другитѣ държави и особено срѣщу Гърция. Кланье слѣдало слѣдъ клание, и виждало ся като че Гръцитѣ ще бѣдѣтъ съвсѣмъ унищожени. Тѣхния патриархъ, Григорий V., на седемдесетъ и петъ годишна възраст билъ обѣсенъ на една порта и тѣлото му било влѣчено изъ улицитѣ. Прѣзъ Май 1822, Турскитѣ войски избили 25,000 мѣжше, жени и дѣца на Островъ Схю, и продали въ робство 45,000 души. Сжщата ужасна съдба сполѣтела и на-

селението на островитѣ Кассандра, Мауса и Тасосъ. Много жени ся хвърлили въ морето за да ся избавятъ отъ свирепитѣ нападатели. Отъ Тасосъ 2000 дѣца били пратени въ Александрия да ся продадѣтъ въ робство. Въ 1825, Турцитѣ избили почти всичкитѣ священници и благородни въ Никесия на островъ Кипръ. По онова врѣме цѣла Европа не можила да принуди султана да спрѣ тѣзи ужасни звѣрства.

Султанъ Махмудъ II., въ 1826, рѣшилъ искорението на Еничаритѣ—най славния корпусъ въ Туската армия. Тѣ били исклани въ казармитѣ, като животни, безъ милостъ. Тѣй до една стъпенъ тѣмъ ся отплатило за неисказанитѣ и безбройни прѣстѣпления които тѣ бѣха извършили. Тѣ бѣха исклани хиляди Християни само за удоволствие. Не е нужно да ся спомѣнува тука за голѣмитѣ клания въ Дамаскъ и по цѣлата Ливанска областъ въ 1860, за които Турцитѣ бѣха виновци. Тѣзи адски дѣла ся повториха миналата година въ Армения. Въ 1850, прѣзъ царуването на Султанъ Абдулъ Меджидъ, Християнитѣ на О. Самосъ бѣха исклани, тѣхнитѣ църкви обрани и женитѣ и момитѣ имъ обезчестени. Абдулъ Азизъ, който ся въцари въ 1861, уцостоши О. Критъ и Християнитѣ много пострадаха. Той издаде една прокламация въ 1869 год. съ която забраняваше на поданиитѣ си да ставатъ чюжди поданици безъ негово позволение. Въ 1876 год. стана Баташкото клание въ България, гдѣто башибузуцитѣ исклаха селенитѣ, изгориха кѣщитѣ и църквитѣ имъ и отведоха женитѣ и дѣцата имъ въ харемътъ или въ робство. Петдесетъ и четире села бѣха изгорени и 25,000 хиляди Християни станаха жертва на Мюсюския фанатизмъ.

Абдулъ Азизъ бѣше непопуляренъ мѣжду своитѣ поданици и въ 1876 той биде сваленъ отъ прѣстола и послъ мъртвенъ. Като всичкитѣ си прѣдшестваци, той бѣше прѣдаденъ на плѣтски стъти и харемътъ му съдържаше повече о 1000 жени. Абдулъ Хамидъ II., неговия на слѣдникъ и сегашния Султанъ е спечалилъ една по лоша репутация отъ почти всички негови прѣдшественници. Ужаснитѣ клания прѣзъ послѣднитѣ три години въ Мала Азия сж най горнята степенъ на една дълга история на притѣснение, клание—една народ-

на кариера отбѣлѣжена съ всякой видъ грабежъ и насилие. Дитѣсь повече отъ когато и да е Турчина е неприятельтъ на човѣчеството и на Християнската религия. Неописуемитѣ ужаси на Абдуль Хамидовото царуване доказватъ че той и неговитѣ Мюсюлмански поданици сж по свирѣпостъ и варварство най лопия и най опасния бичъ отъ срѣднѣвѣковнитѣ или сегашни врѣмена. Цѣлия свѣтъ съ радостъ ще посрѣщне денѣтъ когато Християнскитѣ народи ще вѣстанѣтъ съ тѣхната сила и ще изгонятъ Турцитѣ отъ Европа въ нѣкое жгълче на земята гдѣто тѣ нѣма да иматъ сила да поврѣждатъ другитѣ и гдѣто не щатъ вече да бѣдѣтъ камѣкъ на прѣпъване на цивилизацията и страшилище за Християнството.

ЛИНГОИСТИЧЕСКО ДОКАЗАТЕЛСТВО ЗА БОЖИЕТО СЪЩЕСТВОВАНЕ.

(Изъ Homiletic Review.)

Доказателството ни за съществуването Божие за да важи прѣдъ скептика и вѣрующия християнина, трѣбва да е въ пълна хармония, както съ истинската философия тѣй и съ ученията на Библията. Философията и Библията трѣбва да се съгласяватъ и подкрѣпватъ една друга. Доказателството за съществуването Божие изложено въ настоящата ни статия съдържа тѣзи отличителна характеристика, че почива на здравата и истинската философия, и е въ съвършено съгласие съ Библейскитѣ утвърждения по този толкозъ важенъ прѣдмѣтъ.

Като основа на онова което сми казали и да кажемъ по-надолѣ, правимъ слѣдующе прѣдложение: *Въ всичкитѣ язици думи-жъ отпечатъци на прѣдставляюща дѣйствителностъ за които човѣцитѣ иматъ извѣстно или понятие, освѣтъ, въ рѣдки случаи изобразявани същества които не съдържатъ никаква дѣйствителностъ. Даже и въ послѣдъй случай, както ще видимъ по надолѣ, и (въобразяванитѣ същества) си иматъ свое го начало, и основата имъ безъ друго трѣбва да почива на съществуваща дѣйствителностъ. Чрѣзъ послѣдователно и внимателно испитване намирами, че, често пѣти думи сж въвеждали да изясняватъ прѣдмѣти които не съществуватъ, както, и за нѣща които до скоро, човѣческиятъ умъ нищо не е зна-*

ялъ. Въ животното царство за примѣръ, разнитѣ термини за родоветѣ и видоветѣ сж ся изнамѣрили само, като ся изучихъ доволно различията между животнитѣ които (различия) образувахъ родѣтъ и видѣтъ — конь, волъ, овца, коза и т. п. Щомъ ся изнамѣри пово животното което не подпада въ никое отъ досегашнитѣ извѣстни намъ подраздѣления, то измислюва ся новъ терминъ (име) за животното и съставлява съвѣсмъ различенъ родъ или видъ. Невъзможно е да изнамѣримъ дума която да изражава новъ классъ, родъ или видъ, догдѣ, не ся появи нужда за това, т. е. догдѣ ся не изнамѣри животното което да подпада подъ новий классъ или родъ.

Туй е истинно въ всѣкой отдѣлъ на човѣческото знание. Астрономътъ никога не изнамира име на звѣздата догдѣ ся не увѣри за съществуването ѳ; Ботаникътъ не наименува нито класифицира растението догдѣ не ся е намѣрило и анализирано; нито химикътъ може да изнамѣри ново име на нѣкой химически елементъ догдѣто той (химически елементъ) не е откритъ и познатъ съ отличителнитѣ си свойства. По този начинъ, ний можемъ да продължаваме нашитѣ утвърждения и заключения по всичкитѣ отрасли на науката и искуствата. И тѣй думитѣ въ всѣкой отдѣлъ на човѣческото знание стоятъ вмѣсто съществуващитѣ дѣйствителности; и тѣй ясно виждаме истиностъта на горѣказаното ни прѣдложение че, думитѣ сж отпечатъци (изражения) на нѣща които иматъ дѣйствително съществуване.

Истиностъта на горното прѣдложение ся потвърждава и отъ граматическата структура на човѣческиятъ языкъ. Единъ краткъ прѣгледъ въху разнитѣ части на рѣчъта ще ни увѣри напълно: Съществителнитѣ имена и мѣстоименията, не бихъ ся употрѣблявали, ако да не е имало лица и нѣща да съществуватъ; Прилагателнитѣ имена не бихъ могли да опрѣдѣлятъ качества или количества които не сж дѣйствителни; Лицата въ глаголитѣ не бихъ могли да изразѣтъ дѣйствие, състояние или страдание, умствено и физическо, ако човѣкъ не ги съзнава; Нарѣчията, Прѣдложитѣ и Съюзитѣ никога не бихъ ся употрѣбили ако ся не появѣше нужда та да покажемъ въ по-ясна, посилна и въ по кратка форма истината за дѣйствителни нѣща; и мѣждуметието винаги изразява една дѣйствителностъ — страдание или въл-

нение душевно. Даже и когато искажемъ и истинни прѣдложения видимъ че ся основаватъ на една, или по-вече дѣйствителности. Запр., прѣдложението, *Земята стои на твърда основа*, не е истинно, но пакъ частитѣ на това прѣдложение ся основаватъ на нѣколко дѣйствителности, именно; Земята, стои, твърда, основа. Ако не съществувашъ тѣзи четири дѣйствителности измамата неможеше ся изрази, нито пакъ бихми могли да я разберемъ и тъй да я отхвърлимъ. Заключение е, че всѣка дума или прѣдложение или каквото и да е изражение въ всяка частъ на рѣчъта, то по-необходимость ся основава на дѣйствително съществуване.

Въ тѣзи всемирна лингвистическа дедукция има и нѣкои видни изключения. За тия изключения ний загатахъ още въ началото на тѣзи статия, именно че има случаи въ които ся употребяватъ често думи за въображаеми същества които нѣматъ дѣйствително съществуване.

Съ името Иппокентръ (Hippocentaur) ся подразбира баснословното чудовище — Половинъ конь и половинъ чловѣкъ. Говори ся че тия животни обитавали въ Тесалия на които, горната частъ на тѣлото имъ била подобна на чловѣкъ, а долната на конь. Какъ сж ся появили тия животни? Гръцката митология отговаря, че едни отъ първитѣ хора които сж отивали на война, възсѣдали на конь.

Терминътъ Иппокентръ, произлиза отъ три дѣйствителности, *ippos* (конь), чловекъ, и чловекъ възсѣднжлъ на конь; отъ тия три произлиза сложеното баснословно същество — иппокентръ — конь-чловекъ. Безъ първоначалнитѣ прости дѣйствителности, конь и чловекъ, баснословний Иппокентръ никога не би съществувалъ въ Гръцката митология.

И тъй, прѣдложението ни че всяко въображаемо или несъществуващо същество си има *начало и основа* на дѣйствително съществуващо същество е неопровергаема истина.

Съ тѣзи си пояснения идемъ да докажемъ че, разнитѣ имена които даваме на истиннаго Бога — ги даваме защото отговарятъ на една реалностъ (дѣйствителностъ). Тукъ е важно да ся попитаме, какъ сме придобили познанието си за Бога? Какъ знаемъ за нѣщата вънъ отъ насъ? Разбира ся отъ начало всичкото си познание придобиваме чрѣзъ

лични наблюдения и опити посредствомъ петътъхъ си чувства; т. е. чрѣзъ зрѣнието, слуханието, вкусътъ, обонянието и пипанieto. Чловекъ лиши ли ся веднжжъ отъ тѣзи си чувства то познанието му за външния свѣтъ е недостъпно вече за него.

Като приемемъ горѣ-казаний фактъ (колкото за външния свѣтъ) тогава какъ можемъ да си пояснимъ за съществуването Божие? Идеята ни за Бога като едно Върховно същество какъ е дошла въ чловека? Пакъ чрѣзъ съжитѣ канали, съ които ся запознахме и съ външнитѣ прѣдмѣти, т. е. посредствомъ чувствата си. Но ний не можемъ нито да поимаме, нито да помиримъ и нито да вкусимъ Бога; тогава какъ знаемъ че има, и съществува Богъ? Явно е, че Богъ трѣбва да ся е открилъ чловѣку посредствомъ око и ухо му. Безъ друго чловекъ трѣбва да е видялъ Бога и да е слушалъ когато му е говорилъ. По този начинъ чловѣкъ ся е запозналъ съ Бога и слѣдователно, върва въ съществуването му.

Туй ни заключение, върху този прѣдмѣтъ е съгласно и съ Моисеевий Библейски разказъ. Въ 1-та и 2-та глава на Битието събирами слѣдующитѣ факти:

1) Насади Господъ Богъ рай — въ Едемъ и постави тамъ чловека; 2) научи го какъ да го разработи и пази; 3) Показа му отъ кои дървеса на райтъ да яде и отъ кой да не яде; 4) Приведе при Адама всичкитѣ полски животни, и всичкитѣ небесни птици, за научи го какъ да ги наименува. 5) и слѣдъ грѣхопаданието Богъ е водилъ дългъ разговоръ съ Адама и Ева относително тѣхното непослушание — за грознитѣ и смъртнитѣ послѣдствия отъ грѣхътъ имъ, като обяснява същевременно вниманието имъ да оватъ бжжщия Избавителъ.

Туй е което ся учимъ отъ Моисея че Б ся е открилъ на прародителитѣ ни въ нми отношения съ тѣхъ — като слушахъ и разговаряхъ съ него. И тъй посредствомъ чувствениитѣ си органи познахъ че Богъ съществува, и името Божие слѣдователно е име не на нѣкое въображаемо същество но на едно дѣйствително съществуващо същество.

Видѣхме че лингвистическата (языко-словна) индукция, и Моисеевото описание по същия този прѣдмѣтъ сж съвършено съгласни. Ако заключението отъ първата дидук-

ция е истинно-философско слѣдва, че и Моисеевото описание е истинно-философическо. Ако ся оборятъ, то и двѣтъ трѣбва да паднатъ; а ако устоятъ, то и двѣтъ ще стоятъ. И двѣтъ сж истинни; — философията и Откровението ги подкрѣплява.

Идеята за Божието сществуване води си началото отъ много далечни вѣкове; макаръ по нѣкога е зимала Идолопоклонска форма, пакъ спорѣдъ достовѣрността на Библейскитѣ разкази заключавами че и подъ Вѣтхозавѣтната система Богъ ся е откриль на патриарси, сѣдии чрѣзъ прямото си съобщение съ тѣхъ. Не бѣ възможно за тѣхъ да изнамѣржтъ разнитѣ наименования Божии ако Богъ е билъ въображаемо сщество.

Нека запр. видимъ Божието явление само прѣдъ Моисея и Израилскии народъ.

Израилевитѣ синове прѣзъ Египетското имъ робуване бѣхъ ся осквърнили отъ прѣодаляющето Идолопоклонство; идентѣ за Бога както богослуженията имъ до голѣма стѣпень бѣхъ ся поврѣдили. Когато ся яви Богъ Моисею въ горящата капинъ той му прѣдлагаше да отиде прѣдъ Фараона да избави братията си отъ тѣжкото робство. Той му заповѣда да го запознае прѣдъ народа съ името „СЫИ“ — което значи че Богъ е лично сщество като такъво тогазъ лесно може да му се приписватъ и другитѣ му Божественни качества. Качествата си Той постъпенно и послѣдователно откри посрѣдствомъ чувственни доказателства — доказателства, осязяеми отъ зрѣнието и слухътъ. *Всемогушеството си* Богъ показва прѣдъ жрѣцитѣ, както и прѣдъ Египтянскитѣ богове и всичкитѣ природни сили въ цѣль рѣдъ въ Египетъ, въ Червеното Море, Голянай, прѣзъ четиридесетъ-годишногание на Еврейтѣ прѣзъ пустинята, минуванието имъ р. Иорданъ, въ ратото на Иерихонскитѣ стѣни и проч. *Бла-си* Богъ изяви като взѣ Израилъ подъ ината си защита и водителство, и каизбави отъ погтитѣ на тѣхнитѣ угнѣели. *Правосѣднето си* показва като наказанѣтителитѣ имъ; — чрѣзъ изгорянието жъртвитѣ принесени прѣдъ Олтарѣтъ за опрощавание грѣховетѣ имъ. Всичкитѣ тѣзи жертвоприношения показвахъ че Божественното правосѣдие вика за смъртъта на грѣшникътъ: *Милостъта* си той показва като про-

щаваше грѣховетѣ имъ слѣдъ извършване-то на умилоствителнитѣ жертвоприношения. Показа имъ още и *святостъта си* съ цѣль рѣдъ постановления които начнувахъ отъ тѣлесна нечистота и свършвахъ до най-високата духовна чистота. Животнитѣ за тѣхъ бѣхъ раздѣлени въ два класса; на чисти и нечисти; онѣзи които ся считахъ за съвършенно чисти приемахъ ся за умилоствителнитѣ жертвоприношения. Имало е и стѣпени на святостъ мѣжду сами тѣхъ: напр. простий народъ, Левити, редовнитѣ святици и първосвященникъ. Въ скинията тоже е имало стѣпени на свято мѣсто — вънкашний дворъ, святая, и святая святихъ, народътъ е влизалъ само въ двора; Левититѣ и редовнитѣ святици въ святая, а първосвященникътъ е влизалъ веднжъ въ годината въ Святая-Святихъ съ Агнешка кръвъ и съ благоуханни мирнзи за да ходатайствува прѣдъ присѣтствието Божие за народътъ. На конецъ, Иеова показва и *вѣрностъта* си като изпълни обѣщанието си дадено на Авраама, Исака и Иякова че ще даде на потомството имъ земята Хананъ за тѣхно притѣжание.

Отъ всичко това сатва явно че божественнитѣ качества бѣхъ запечатани дълбоко въ Израилъ — като знаехъ СЫИ. Людиетѣ познахъ СЫИ че бѣ *всемогушъ, всеблагъ, справедливъ, милостивъ, святъ и вѣренъ*; освѣнъ това тѣ ся научихъ че трѣбва да отдаватъ високо благоговѣние прѣдъ присѣтствието му.

Въ каквото обстоятелство ся намираше Израилъ не бѣ възможно да узнае името Божие нито неговитѣ качества ако СЫИ е билъ въображаемо сщество. Съ помощъта на лингвистическата дедукция видѣхми че познанието на Бога иде право посрѣдствомъ тѣлеснитѣ органи, именно чрѣзъ зрѣнието и слухътъ; и че, наименованията Божии които изражаватъ личностъта му и Божественнитѣ качества не стоятъ само за единъ голъ приракъ, но за Единъ истиненъ и личенъ Богъ.

Имената на разнитѣ Язически божества, Юпитеръ, Аполонъ Венера и пр. не сж дѣйствителни. Ако человекъ не е ималъ Идеята за Истинаго Бога, Той никога не щѣше да повѣрва за сществуването на лжжливи богове. Идеята за лжжливитѣ божества като не истинна не бѣ възможно да ся съобщинамъ посрѣдствомъ тѣлеснитѣ ни органи; тѣ (органи) сж проводници само на нѣща

които истинно съществуватъ. Слѣдователно, идеята за лъжливитѣ божества почива върхъ факта че, има *Единъ истиненъ Богъ*, — безъ чието съществуване, не би било възможно да се наумеуватъ съ разни имена. Апостолътъ като пише на языческитѣ Християни въ Римъ Рим. 1: 21, 22, 73 и 25 казва; Като познахъ Бога, не прославихъ го като Бога, нито го благодарихъ; но осуетихъ ся въ своитѣ размишления, и помрачихъ немыслимостта тѣхно сърдце. Като ся казватъ че сж мъдри избѣзумехъ, и славата на нетленнаго Бога измѣнихъ въ подобие на образъ на тлѣненъ чловѣкъ и на птици и на четвероноги и на гадове. „И пакъ каза“ „Тѣ“ (язычниците) „като промѣнихъ истинната Божия въ лъжа“ (т. е. които промѣнихъ истинаго Бога въ лъжливъ) и поклонихъ ся и послужихъ на тварята а не на Творца.“

Може ли чловѣкъ да ся сжмнява за Божпето съществуване само защото разнитѣ язычески народи сж запазили имената на своитѣ лъжливи божества? Не. Напротивъ, тѣ силно доказватъ че трѣбда да има Единъ Истиненъ Богъ. Имената тогава съ които Християнскитѣ народи именуватъ Бога живаго сж силно доказателство за съществуването Му.

Превелъ: Л. А. Мирчевъ.

За Младитѣ.

МАЛКИ ЦАРЧЕТА.

ЕДУАРДЪ VI.

За четире дни тѣлото на царъ Хенри VIII. лѣжаше въ палата и глашатаи канѣха всякого който минаваше отъ тамъ да ся моли за душата му. Нѣкои кълнѣха и казваха че злия тиранинъ незаслужва това; други бърборѣха че тѣ не вѣрватъ въ молитви за умрѣлитѣ; нъ мнозина дѣйствително плачаха и ся моляха като че той бѣше билъ най добрия чловѣкъ. Най послѣ той биде погребенъ съ извънрѣдно тържество въ Уестминстерский Аббе при неговата любима царица, Джейнъ Сиймуръ. Всичкитѣ велики служители на короната, облѣчени въ дебели черни мантии, стояха наоколо, строшиха своитѣ служебни тояги и ги хвърлиха въ отворений гробъ.

„Нъ на тѣхъ ся дадохъ други,“ писа въ дневникътъ си едно деветгодишно момче, което присѣтствуваше на церемонията.

Сега това внимателно момче жалѣеше най дълбоко отъ всички, и безсжмѣнно, всякой отъ тѣзи велики лордове плачущъ поглѣждаше къмъ него, защото той бѣше синътъ и наслѣдникътъ на умрѣлия царъ, и нѣколко дни по послѣ бѣше коронясанъ Едуардъ VII., царъ Английски. Голѣма радостъ имаше по случай на неговото коронясване. Единъ свирѣтъ, крѣвавъ, гордѣливъ тиранинъ бѣше ся поминалъ, и вмѣсто него туй невинно дѣте щѣше да управлява народа. То бѣше като единъ ангелъ, и казва ся че било толкова хубаво колкото и добро и чюдесно учено за едно толкова младо дѣте. И тѣй Лондонскитѣ граждани едва ли можиха да отпразднуватъ тѣй славно денѣтъ както трѣбваше. Тѣ направиха водоскоци въ формата на златенъ кринъ, или на царска корона и ги поставиха въ градскитѣ паркове. Тѣзи водоскоци играяха съ бѣло и червено вино. Банди бѣха поставени да свирятъ на разни мѣста, и дѣтински хорове пѣяха весели пѣсни. Прѣпорци висѣха на всичкитѣ прозорци. На едно мѣсто, Лордъ Майора (Лондонския Кметъ) и много отъ градскитѣ отци съ тѣхнитѣ служебни вериги около вратоветѣ имъ чакаха да подарятъ една кесия съ злато на младия си господаръ; на друго, една дружина священници въ богати одѣжди чакаха готови да пѣятъ и махатъ прѣдъ него кадилницитѣ си съ темянъ; тукъ тамъ имаше групи въ алегорически костюми прѣдставляющи, Учението, и тѣй нататѣкъ, готови да произнесътъ слова и да декламиратъ поеми въ негова честъ. Свободни заяв отъ разни видове ся даваха по разни изъ улицитѣ съ надежда да привл неговото внимание. На всякадѣ ся на голѣми навалици които поздравляваха гласно новия си царъ.

Той издѣше во главѣ на една величест процессия прѣзъ градътъ, на единъ украсенъ въ червеникаво кадифе наки съ злато и бисери. Шестъ кавалери държѣ надъ главата му едно покривало, нъ то сбута конѣтъ и излѣзе отъ подъ него за да може народътъ да го вижда по-добрѣ. Това което народа видѣ бѣ едно слабо момче, съ къса хубава коса, кафяви очи блестящи съ интеллигентность, и едно отворено благородно

лице, което ся зачервявяваше и пожълтяваше отъ растрѣвожаване. Той носяше една дрѣха отъ сребренъ платъ, украсена съ злато; шапката и обувката му бѣха отъ бѣло кадифе украсени съ тъкано сребро отъ Венеция, въ което бѣха поставени бисери и рубини. Той замина бърже покрай онѣзи които държяха рѣчи, нъ ся бави доста при драконитѣ които бѣлваха цвѣтя, а съвсемъ спрѣ при Испанския играчъ на вѣже който ся плъзгаше по грѣдитѣ си отъ кулата на Св. Павловата катедрална църква къмъ земята

в.ли.

Едуардъ VI.

да употрѣблява ржцетѣ или нозѣтъ си, вѣше много игри верѣдъ въздухътъ.

Уестминстерский Аббе, дългата цармантия ся положи върху рамената на ето. Нѣкои отъ великитѣ благородници жѣха крилѣтъ на мантията, други върха прѣдъ него носящи короната, кръгътъ, шиптрѣтъ и третѣ държавни сабли.

„Има ли нужда, тогава, единъ царь отъ три сабли?“ попита Едуардъ, „и ето едната е безъ връхъ; защо е това?“

„Това е Куртана, саблята на милость,“

тѣ му отвориша, „двѣтъ остри сж сабитѣ на правосѣднето; едната за свѣтското, другата за духовното състояние.“

„Тази“ каза Едуардъ, „трѣбва да ся прѣдставлява отъ Библията, която е мечътъ на духътъ.“

Тогазъ той биде отведенъ въ великата църква гдѣто Английскитѣ царѣ ся коронясватъ и погрѣбватъ. Той сѣдна на единъ голѣмъ бѣлъ и златенъ прѣстолъ прѣдъ олтарьтъ. Тогава ся възнесоха молитви, слова ся държѣха и пѣсни ся пѣха. По едно врѣме верѣдъ службата четире челоуѣци го подигнаха високо въ единъ столъ къмъ четиритѣ страни на великата църква за да може събраното множество да види малката фигури, и Архиепископътъ ги попита да ли го приемътъ за тѣхенъ законенъ царь. На това множеството отговори съ високи викове.

„Да! Да! Да! Богъ да пази Царь Едуарда!“

Тогава той биде помазанъ и коронясанъ, първо съ единъ тъменъ старъ вѣнецъ носенъ отъ стария Соксонски царь, Едуардъ Исповѣдникътъ; тогава съ скѣпо-накичената съ диаманти корона на царството, която бѣше твърдѣ голѣма за него, и най послѣ съ една малка корона направена за него да носи. Тогава тржбитѣ изсвириха, и скиптрѣтъ и всичкитѣ царски емблеми му ся дадоха, и князоветѣ на царството ся приближиха и му поднесоха своитѣ почести споредъ старий обичай, като колѣнични всякой и тури ржцѣтъ си мѣжду ржцѣтъ на младото царче, и цѣлуна дѣсната му нога и лѣвата му страна (буза). Слѣдъ това имаше царски обѣдъ на който той носѣше короната си и дългата си червеникава мантия. Слѣдъ обѣдътъ, спорѣдъ стария обичай, Сжръ Джошъ Димокъ, Защтникътъ на Англия, ся появи съ всичкото си орѣжие, хвърли шлемътъ си и покани на битка всякога който би успоривалъ правото на Едуарда за короната. Слѣдъ всичкитѣ тѣзи церемонии, деветогодишното момче трѣбва да е било много уморено; нъ като му ся снѣха царскитѣ гиздилки, то ся отѣгли да си спие спокойно на голѣмото си царско лѣгло.

Макаръ че бѣше младъ, Едуардъ бѣше повече приспособенъ да управлява единъ народъ отъ колкото мнозина по-възрастни. Ако и да бѣше баща му единъ отъ най лошитѣ челоуѣци, и майка му умрѣ когато той ся

родн, той бѣше внимателно възпитанъ отъ една блага мащеха майка и разумни учители. Той говорѣше нѣколко язици, и прѣди да бѣше осмъ години той говорѣше чисто Латински, и пишеше дълги писма на този языкъ на баща си и сестритѣ си, и слѣдъ като стана царъ усърдно продължаваше учението си. Той мислѣше върху своитѣ длъжности и отговорности. Той държѣше единъ видъ дневникъ въ който записваше събитията на царуването си и своето мнѣние за главнитѣ мжже отъ дворецътъ си; когато бѣше около дванадесетъ години на възрастъ, той написа своитѣ идеи като какъ могатъ да се поправятъ работитѣ въ неговото царство; той желаеше да увелечи просвѣщеніето, да има добри закони на които и високитѣ и нискитѣ еднакво да се покоряватъ, да разшири Английската търговия и индустрия.

(Слѣдва).

ВЪПРОСИ И ОТГОВОРИ.

Г-нъ Н. Т. Поповъ отъ Варна иска отговоръ на слѣдующитѣ два въпроса:

1. Има ли другъ спасителъ на грѣшницитѣ освенъ Исуса Христа или не?

2. Могътъ ли да се наричатъ спасители на грѣшницитѣ тѣзи които проповѣдватъ неговото слово?

Отговоръ. 1. Исусъ Христосъ, който даде живота си за грѣшницитѣ е единичия тѣхънъ спасителъ. Неговата жертва е вседостатъчна. Ако да можѣха чловѣци, святии и ангели да спасятъ грѣшнитѣ, Богъ по никой начинъ не щѣше да пожертвува единородния си Синъ Исуса Христа. Спасението е велико дѣло, и спасителъ може да бѣде само Богъ. И пророци и апостоли казватъ че Христосъ е единичия спасителъ. Прочети Дѣян. 4: 12. Евр. 2: 10. 5: 9.

2. Втория въпросъ може да се счита като частъ отъ първия и, слѣдвателно, ся включавя въ неговия отговоръ. Ако Христосъ е единичия Спасителъ, глупостъ би било за всякой неговъ проповѣдникъ, билъ той пастиръ, владика или папа, да ся нарича спасителъ на грѣшницитѣ. Проповѣдникъ на Словото Божие може да стане инструментъ чрѣзъ който грѣшникътъ да ся обърне къмъ Христа; нъ прощението на грѣхътъ и спасението на грѣшникътъ е изключително дѣло на И. Христа, Спасителя на свѣта.

КНИЖНИНА.

Въ редакцията ся получили слѣдующитѣ книги, списания и вѣстници:

За Брактъ и Безбрачието, противъ «Крейцеровата Соната» и «Послѣсловіето къмъ нея.» Книгата е написана отъ Руския Проф. А. Ф. Гусевъ, а прѣведена и издадена отъ Ив. Ст. Визировъ, Свищовъ. Съдържаніето ѝ е поучително и за млади и за стари отъ двата пола. Прѣводътъ е добръ, и цѣната доста умѣрена, 1.50 л.

Медицински Сборникъ, списание на Българскитѣ лѣкари. Бр. 11 и 12. София.

Българска Сбирка, списание за книжница и общественни знания. Кн. 9 и 10. Пловдивъ.

Българка, мѣсячно иллюстрирано Домашно списание. Кн. 9, 10 и 11. Чирпанъ.

Медицинска Бесѣда, мѣсячно популярно списание. Год. IV. Кн. 2 и 3. Видинъ.

Просвѣта, иллюстрирано списание за младежи отъ двата пола. Год. I. Бр. 3. Шуменъ.

Православенъ Проповѣдникъ, иллюстрирано религиозно-нравствено списание. Год. V., кн. 8. Самоковъ.

Пътешественикъ, мѣсячно иллюстрирано списание по пътешествията и географическитѣ открития. Год. II. Бр. 8, 9 и 10. София.

Вечерно Училище, мѣсячно общественно-възпитателно списание за родители и учители. Год. I. Кн. 2 и 3. с. Дикли-Ташъ. Разградско.

Звѣздича, мѣсячно иллюстрирано списание за дѣца. Год. VI., Кн. X. София.

Християнски Учитель, религиозно научно списание. Год. I. кн. 9. Пловдивъ.

Вѣра и Разумъ, мѣсячно списание за вѣра, наука и нравственностъ. Год. III., кн. 10 и 11. Пловдивъ.

Религиозни Разкази, Прѣводна Черковна Библиотека. Год. II., кн. 7 и 8. София.

Учитель, мѣсячно Педагогическо-Общ. списание за учители и възпитатели. Год. V., кн. 3. Пловдивъ.

Пролѣтъ, мѣсячно иллюстрирано списание за дѣца. Год. VII., кн. III., Ломъ.

Домашенъ Приятелъ, мѣсячно иллюстрирано списание за наука, религия, промышленность и домашнство. Год. 11. Самоковъ.

Първи Годисенъ Отчетъ за състояніето на Търговско училищъ Свищовъ, отъ Дръ Никифоръ Изложение за състояніето на Шуменското 0 прѣзъ 1896/97 год., отъ Шумен. Окр. Управителъ, Бакаловъ.

Вѣстници: «Миръ», «Свобода», «Народни Права», «Любецъ», «Знаме», «Свѣтлинъ», «Учителски Другаръ», «Жски Свѣтъ», «Орало», «Дунавски Извѣстия», «Варненски Общественни Бѣстникъ», «Руссенски Търговски Бурперъ», «Законность», «Пловдивъ», «Зорница-Дѣководителъ», «Страндика» и «Бѣдъщностъ».